

ד' באב תשפ"ה
29 ביולי, 2025
מספר תלונה: 199/25

תמצית החלטה

נציגת המדינה הסתמכה בתגובתה לבית המשפט במסגרת הליך פלילי, על ממצאים בדויים שנוצרו בידי בינה מלאכותית, מבלי לבצע בדיקה כנדרש

עורך דין הלין לנציבות על התנהלותן של חוקרות משטרתיות במסגרת הליך שיפוטי, אשר במהלכו נעשה שימוש רשלני ולא מפקח בבינה מלאכותית במסגרת תגובה שהוגשה לבית המשפט, ביחס לבקשתו של נאשם להשבת מכשיר הטלפון הנייד שלו, שנתפס על ידי המשטרה.

אין חולק כי אותו חוק שעליו ביקשה היחידה המשטרתית לבסס את התנגדותה להשבת מכשיר הטלפון – "חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה, חיפוש ותפיסה במחשב)" – אינו קיים, והוא פרי המצאתה של הבינה המלאכותית.

בהחלטתו ציין הנציב, כי מדובר בהתנהלות תמוהה וחמורה של יחידת החקירות המשטרתית, אשר הסתמכה באופן עיוור על ממצאי הבינה המלאכותית, כך שנציגת המדינה שתפקידה לסייע לבית המשפט לעשות צדק, עשתה למעשה את ההיפך.

הנציב הוסיף, כי במקרה זה הדברים חמורים במספר היבטים: האחד – מדובר בשגיאה בוטה, שניתן היה להימנע ממנה באמצעות בדיקה קלה ופשוטה; השני – מאחר שמדובר בהליך פלילי הנוגע לזכויות הבסיסיות של אדם, וכשל כזה עלול להוביל לפגיעה באמון הציבור במערכת המשפטית; והשלישי – חובתו המוגברת כלפי בית המשפט של מי שמייצג בפניו את המדינה.

בהתייחסויות שהתקבלו מטעם המשטרה נמסר, כי מקור התקלה של החוקרת שהכינה את התגובה הוא בטעות בתום לב, כי היא לקחה אחריות מלאה על הטעות והתנצלה בפני בית המשפט. כן נטען, כי יש לייחס את התנהלותה האמורה של החוקרת לכך שהיא לא עברה הכשרה מקצועית בשימוש נכון בבינה מלאכותית.

הנציב קבע כי אין בידו לקבל דברים אלה. מבירור התלונה עלה בבירור, כי בהתנהלותה של החוקרת נפלו כשלים במספר שלבים, אשר בכל אחד מהם היה אפשר למנוע את מה שאירע: חרף היעדר היכרותה עם המערכות המשטרתיות הרלוונטיות, החוקרת לא פעלה די להשלמת פער זה; היא לא בדקה את הממצאים שהופקו על ידי הבינה המלאכותית; היא יצרה מצג שגוי כאילו גיבשה את המסמך באופן עצמאי, עד שמפקדה הסב את תשומה ליבה לכך שלא עלה בידו לאתר את סעיפי החוק שצוינו, ביום הדיון בבית המשפט; והיא לא עדכנה את בית המשפט בדבר הטעות בהזדמנות האפשרית הראשונה, כפי שהיה מצופה וראוי.

מושכלות יסוד הן, כי בטרם יוגש מסמך לבית המשפט, על אחת כמה וכמה בידי נציג המדינה, יש לבדוק היטב את תוכנו ולוודא כי האמור בו מדויק. זאת, בין אם נעשה שימוש בבניה מלאכותית ובין אם לאו, ובלי כל קשר להכשרה מקצועית מוקדמת.

הנציב הוסיף כי האחריות למחדל זה רובצת במידת מה גם על המפקד של החוקרת, שכן למרות שפעולותיו הן שהביאו לגילוי התקלה בסמוך לדיון, הרי שאלו נעשו רק לאחר שהוא אישר בחתימתו את התגובה המוטעית והגיש אותה לבית המשפט. מצופה היה ממנו, ודאי לנוכח היעדר היכרותה של החוקרת עם מערכות היחידה, לבחון בקפדנות את התגובה שהכינה בטרם הגשתה, מה עוד שהנושא של תפיסה וחדירה למכשיר סלולרי הוא לחם חוקה של יחידה חוקרת במשטרה.

נוכח ההשלכות הרחביות של האירוע נשוא התלונה, נמסר בהתייחסות המשטרה כי חטיבת החקירות במשטרת ישראל גיבשה הנחיה בנוגע לאופן השימוש בבניה מלאכותית, והיא הופצה לכלל מערך החקירות.

לאור חשיבותו של העניין ואפשרות התפשטות התופעה המתוארת, מצא הנציב להעביר את החלטתו ליועצת המשפטית לממשלה ולפרקליט המדינה, כדי שישקלו גיבוש הנחיה בנושא, אשר תתווה נורמות לשימוש בכלי בינה מלאכותית, לצורך מניעת מקרים מעין אלה.